

Årsberättelse för 2006

Västra regionen

Teatercentrums medlemmar i Västsverige

När 2006 inleddes var 13 västsvenska grupper medlemmar i Teatercentrum. Vid årets slut hade siffran stigit till 15. De då aktuella teatrarna var: Teater UNO, Dockteater Sesam, Masthuggsteatern, Aktör, Teater Kurage, Teater Jaguar, Larssons och ADAs teater, Teater Albatross, Teater Trixter, Teater PanJál, Teater i, Teater Acta, Institutet för Scenkonst, Allikateatern och The Gothenburg English Speaking Theatre. Därutöver omfattade Teatercentrums västra region 20 av föreningens individuella medlemmar.

Arbetet i västra regionen koordinerades under 2006 via regionala medlemsmöten, som ägde rum vid tolv tillfällen. Utöver dessa samlades medlemmarna i väster under den så kallade utvecklingsdagen, som i år ägde rum den 15 december hos Dockteater Sesam. Utvecklingsdagen är en heldag för konstnärlig utveckling och kollegialt gensvar.

Marknadsföring

Medlemsgrupperna i väster presenterar sin aktuella repertoar i en gemensam folder, som under 2006 utkom i en vår- och höstupplaga om vardera 7 000 exemplar. Foldern distribuerades till teaterombud, kultursekreterare, bibliotek, kulturhus, teatrar, arbetsplatser, kaféer mm i hela regionen.

Teatercentrums regionala kontor för Västsverige har samordnat annonsering under 2006 i Göteborgs-Posten och Metro. De medverkande grupperna har själva betalat för annonserna, men logistiken har skötts av Teatercentrum. Annonsering har skett under 14 veckor på våren och lika många på hösten.

Utbuds dagar

Teatercentrum deltog i planeringen och genomförandet av de regionala Dans- och Teaterdagarna, som ägde rum i Göteborg den 9-11 mars 2006. Av de föreställningar som presenterades av fria grupper såldes/bokades 254 stycken för hösten 2006. Det sammanlagda värdet av dessa föreställningar är 1 528 000 kronor. Av de 254 föreställningarna var 51 % från grupper som är medlemmar i Teatercentrum. Totalt kom 500 arrangörer till Dans och teaterdagarna. Tre av Teatercentrums medlemsgrupper agerade värdsccener under Dans- och Teaterdagarna: Teater Kurage, Masthuggsteatern och Teater Jaguar.

Teatercentrum deltog också i planeringen och genomförandet av "Mums-kvällen" i Göteborg den 4 september. "Mums-kvällen" arrangeras årligen av Göteborgs kulturförvaltning. Under denna kväll visar Göteborgs fria grupper upp sig för lokala ombud från Göteborgs förskolor och skolor. "Mums-kvällen" lockade 175 arrangörer.

Mångkulturåret

Tillsammans med de övriga centrumbildningarna i väster har Teatercentrum deltagit i arbetet kring den så kallade Kultur i exil-festivalen den 10-12 november. Festivalen initierades av regionens mångkulturkonsulenter och var geografisk placerad i Göteborg, Uddevalla, Skövde och Borås. Centrumbildningarna medverkade i förarbetet, hade medlemmar som uppträdde under festivalen, samt gemensamma informationsbord på de olika orterna. Teatercentrums representant ansvarade för ett informationsbord i Borås, där också medlemsgruppen Teater Trixter framträdde med egyptisk storytelling (i samarbete med Studio Oscuro).

Centrumbildningarna har också samverkat kring ett gemensamt mångkulturuppdrag i Västra Götalandsregionens scenkonstkatalog för barn- och unga.

Nätverk

Teatercentrum har även samarbetat med de övriga centrumbildningarna i väster kring andra frågor än Mångkulturåret. Representanter för de olika organisationerna träffas regelbundet för att dryfta gemensamma angelägenheter – under 2006 ägde sex möten rum. Som ett resultat av dessa samtal arrangeras en gemensam medlemskväll på Världskulturmuseet den 1 oktober. Under rubriken "Kultur & Kulor" samtalande kompositören Niklas Rydén med kulturjournalisten Björn Gunnarsson om kulturlivets ekonomiska villkor.

Teatercentrum är representerad i kompetensutvecklingsprojektet Trappans ledningsgrupp. Under 2006 arrangerade Trappan 25 kurser för yrkesverksamma inom scen, ton- och film- och TVområdet. Trappans utbud av högkvalitativa kurser är en mycket värdefull resurs för Teatercentrums medlemmar. Under 2006 har ett strategiskt arbete inletts för att säkra Trappans verksamhet på längre sikt.

Teatercentrum är också representerat i Göteborgs barn- och ungdomskulturgrupp, som är ett nätverk för de kulturaktörer i Göteborg som arbetar med barnkultur. Årets stora arrangemang var 30-årsfirandet av KULF (Kultur i Förskolan). Den 12 maj ägde jubileumsseminarier rum på Konserthuset i Göteborg. KULF-dagen lockade 350 besökare, och inleddes med ett anförande av dåvarande kulturministern Leif Pagrotsky.

På hösten 2006 blev Teatercentrum inbjuden som frigruppernas representant i referensgruppen till den i Västsverige verksamma Barnteaterakademien. Arbetet i akademien har under hösten främst kretsats kring beställningar av ny barnteaterdramatik, samt kring olika seminariekvällar som i första hand vänt sig mot branschen.

Teatercentrum samarbetar sedan lång tid med Skådebanan. Under 2006 har vår regionala tjänsteman suttit med i Skådebanans så kallade Främjandegrupp, som är ett forum för organisationer med regionala främjandeuppdrag. Den 5 oktober informerade Teatercentrum om sin verksamhet på en av Skådebanans ombudskvällar.

Swedish Winds and Mexican Woods

Under 2006 avslutades projektet Swedish Winds and Mexican Woods, som varit ett kulturutbyte mellan den mexikanska barnkulturorganisationen Promotora de Cultura para Niños och svenska Teatercentrum. Under 2006 förverkligades projektets andra del, då Teatercentrums medlemsgrupp Masthuggsteatern reste till Mexiko för en två veckor lång turné. En längre utvärdering av hela projektet finns som bilaga.

Lokalen

Den 2 februari tecknade Teatercentrum ett treårigt hyresavtal med Göteborgs kulturförvaltning/Pusterviksteatern som avser verksamhetslokalen vid Pustervik. Därefter har viss tillbyggnad skett i lokalen, bland i form av två nya väggar. Lokalen vid Pustervik, där information om Teatercentrum och dess medlemmar finns tillgänglig, har under 2006 varit öppen för allmänheten under alla vardagar på dagtid samt på lördagar fram till klockan två.

Nationellt

Utöver det regionala arbetet har Teatercentrums västra kansli även haft nationella uppgifter på sitt bord.

Ekonomi

Verksamheten i Teatercentrums västra region finansierades under 2006 främst av Teatercentrum och Västra Götalandsregionen.

/Johan Franzon

Ekonomisk redovisning

Intäkter

Västra Götalandsregionen	275 008.00
Teatercentrum	276 307.00
Annonsering	118 543.00
Övriga intäkter	4 400.00

Reserverat

Västra Götalandsregionen: ”Swedish Winds & Mexican Woods”	44 676.00
--	-----------

718 934.00

Kostnader

Lokalhyra	55 399.00
Övr. lokalkostnader	4 886.00
Resor & transporter	12 450.00
Kost & logi	5 008.00
Annonsering	118 543.00
Trycksaker	28 125.00
Kontor, telefon, data	10 895.00
Porto	8 455.00
Bank & Postgiro	360.00
Arvoden & övr. tjänster	1 623.00
Div. övriga kostnader	2 770.00

Löner	283 210.00
Traktamenten	1 278.00
Pensioner & försäkringar	26 815.00
Arbetsgivaravgifter	85 519.00
Personalutbildning	2 330.00
Övriga personalkostnader	1 592.00

”Swedish Winds & Mexican Woods”	44 676.00
---------------------------------	-----------

Reserveras:

Teaterfestival för unga 2007	25 000.00
------------------------------	-----------

718 934.00

Bilaga.

Swedish Winds and Mexican Woods

Rapport

Swedish Winds and Mexican Woods har varit ett projekt för kulturellt utbyte mellan svenska Teatercentrum och den mexikanska barnkulturorganisationen Promotora de Cultura para Niños. På svensk mark har projektet hanterats av Johan Franzon, informatör på Teatercentrums kansli i Västra Götaland, samt av personal på Masthuggsteatern (medlem i Teatercentrum) i Göteborg. På mexikansk mark har projektet hanterats av Manuel Hinojosa på Promotora de Cultura para Niños samt av medlemmar i teatergruppen Gabriela Huesca Company (nära knuten till Promotora de Cultura para Niños) i Mexico City.

Projektet har pågått under 2005 och 2006. Under perioden 30 oktober till och med 12 november 2005 arrangerades ett besök av The Gabriela Huesca Company i Västra Götaland. Besöket omfattade 4 föreställningar av barnteaterföreställningen *Lacandona, o cuando las estrellas caen* i Skövde och Trollhättan, samt utanför projektet 2 föreställningar på Pusterviksteatern i Göteborg. Därutöver skedde ett offentligt seminarium i Trollhättan samt två workshop-dagar i Göteborg tillsammans med Masthuggsteatern. Under perioden 31 oktober till och med 14 november 2006 arrangerades ett besök av Masthuggsteatern i Mexiko. Besöket omfattade 9 föreställningar av barnteaterföreställningen *Vinden viskar* i fyra olika städer. Därutöver ägde ett seminarium rum på Universidad Pedagógica Nacional i Mexico City, samt ett kärt återseende av medlemmarna i Gabriela Huesca Company.

Lacandona, o cuando las estrellas caen sågs totalt av 1 100 personer i Västra Götaland, varav 874 barn/unga. *Vinden viskar* sågs totalt av 1 389 personer i Mexiko varav 1 041 barn/unga.

Syftet med projektet har varit tredelat. Först och främst har det handlat om ge stora teaterupplevelser till barn i Västra Götaland och Mexiko. Masthuggsteatern och Gabriela Huesca Company träffades redan 2004 under en festival i Argentina, då de även såg varandras föreställningar. På så vis kunde de från början garantera att detta skulle bli ett utbyte på hög kvalitativ nivå. Det andra syftet hade med konstnärlig utveckling att göra. För svenska teaterarbetare skulle det vara värdefullt att ta del av *Lacandona, o cuando las estrellas caen*, som ovanligt nog lyckas förena modern multimedial teknik med lyhörd estetisk känslighet. Och för mexikanska teaterarbetare skulle det vara inspirerande att se *Vinden viskar*, som är konstnärligt högkvalitativ och samtidigt avpassad för riktigt små barn, en kombination som är ovanligt i Mexiko. Slutligen fanns det även ett syfte som hade med miljömedvetenhet att göra. Den mexikanska föreställningen, med sitt urskogstema, skulle påminna den svenska publiken om hotet mot allas vår miljö. I retur skulle den miljömedvetna gruppen Masthuggsteatern kunna dela med sig av erfarenheter kring praktiskt miljöarbetet på gräsrotsnivå.

Swedish Winds and Mexican Woods kunde genomföras tack vare ett ekonomiskt stöd från Västra Götalandsregionen i Sverige samt ett statligt ekonomiskt stöd på den mexikanska sidan. Projektet ansökte i mars 2005 om 112 000 kronor från Västra Götalandsregionen och beviljades i maj samma år 100 000 kronor. Av dessa avdelades 55 324 kronor för att täcka kostnader kring Gabriela Huesca Companys turné i Västra Götaland och 44 676 kronor för Masthuggsteaterns flyg- och transportkostnader till och från Mexiko. Den mexikanska staten garanterade samtidigt att betala den mexikanska truppens flyg- och transportkostnader till och från Sverige. Då Masthuggsteaterns flyg- och transportkostnader visade sig överskrida 44 676 och då ytterligare kostnader dök upp, ansökte Masthuggsteatern senare om stöd även från Statens Kulturråd och Svenska Institutet.

Två övriga samarbetsparter som bör nämnas är Mexikocentrum vid Högskolan i Skövde, där Ann-Marie Svensson varit generös med kunskaper och kontakter, samt Pusterviksteatern, där Hellen Smitterberg varit avgörande för att förverkliga de två Göteborgsföreställningarna av *Lacandona*.

Utvärdering av Gabriela Huesca Companys besök i Västra Götaland

På det hela taget var turnén med Gabriela Huesca Company i Västra Götaland mycket lyckad. Ensemblen imponerade alla med sitt tekniska kunnande och sin professionella inställning till turnélivets alla överraskningar. Gott humör och stor generositet var kännetecknade för den mexikanska truppen.

Det största problemet under turnén hade med språket att göra. För att underlätta förståelsen fick alla elever i förväg ett material utskickat, där föreställningen presenterades. Här underströk vi att pjäsens språk var spanska. I materialet fanns också handlingen beskriven, med sångerna översatta till svenska. För att ytterligare underlätta förståelsen inleddes varje föreställning med en svensk introduktion, som ännu en gång beskrev handlingen. Trots detta svarade många elever i våra enkäter att de var missnöjda över att de inte förstod vad som sades.

Men många elevreaktioner var också positiva. Några omdömen: "Kul att höra spanska - häftigt språk", "Dansen, ljuset var kul", "Överraskande, fint, roligt", "Fräckt med dukarna + bilderna. Coolt när det regnade". Och apropå språket skrev en lärare: "... när vi väl gick igenom handlingen visade det sig att barnen utan att riktigt förstå det själva faktiskt hade förstått en hel del".

Reaktionerna från den vuxna publiken var övervägande positiva. Framför allt var det kombinationen av högteknologisk multimedia och känslomässigt starkt innehåll som verkar ha imponerat. Några åsikter: "Jättespännande och visuellt snyggt, jag vet hur svårt det är att synka datoranimation och skådespel" (skådespelare från Teater Albatross), "Mycket imponerande, de har lite mer resurser än vi har" (skådespelare Teater Pero).

Den mexikanska föreställningen väckte också stort intresse hos media. Skådespelarna intervjuades både i Sveriges Television (Västnytt) och TV 4 (Väst). Recensionen i Trollhättans Tidning var mycket positiv och hade rubriken "Sprakande start på teaterfest – mexikansk grupp gjorde succé med regnskogsföreställning".

I sin egen utvärdering förklarar Masthuggsteatern att de är mycket nöjda med det mexikanska utbytet. Vid sidan av det offentliga programmet fanns interna arbetsdagar där de mexikanska och svenska teaternas möttes och utbytte arbetserfarenheter. Rörelseimprovisationer, röstövningar och träningspass stod på programmet. Det kollegiala utbytet beskrivs som mycket givande. Man samtalade också om hotet mot miljön - en diskussion som föll sig naturlig eftersom *Lacandona* hade hotet mot regnskogen som tema och som skulle fortsätta året därpå när Masthuggsteatern åkte till Mexiko. Masthuggsteatern utvärdering finns som bilaga 1.

Utvärdering av Masthuggsteaterns besök i Mexiko

Masthuggsteatern har mycket utförligt beskrivit sina erfarenheter från turnén i Mexiko i form av en resedagbok (bilaga 2). Här framstår besöket som på det hela taget mycket lyckat.

Organisatoriskt flöt allting på utan problem. Hela turnén var välplanerad och överallt kände sig den svenska ensemblen välkommen och omhuldad. Utöver alla mexikanska värdar - från barnhem till universitet - blev Masthuggsteatern även inviterad till den svenska ambassadören Anna Lindstedt.

Konstnärligt fungerade *Vinden viskar* i Mexiko ännu bättre än under turnén i Sydamerika 2004. Orsaken var att den mexikanska tolken, som introducerade teaterberättelserna på spanska, inte bara läste innantill utan berättade med egna ord och med inlevelse. "Men en väl fungerande tolk" skriver teatern "är det bara att konstatera att det går alldeles utmärkt att spela på ett annat språk".

Men resans starkaste möten skedde när *Vinden viskar* spelades för fattiga och övergivna barn från olika barnhem. Så här beskriver Masthuggsteatern det första mötet på Museo de Arte i Querétaro: "Sen kom

de. De barn som vi åkt över halva jordklotet för att spela för. Tufsiga, ynkliga med tomma ögon. Övergivna, föräldralösa. En del av dem handikappade. (...) Deras ögon strålade när de 45 minuter senare lämnade lokalen. En lärare berättade att dessa barn aldrig varit på teater förr och att detta var ett stort ögonblick för dem.” Och efter turnéns näst sista föreställning på barnhemmet La casa de las ninez de Ángeles utanför Puebla är det svårt att skiljas från publiken: ” ... när vi skulle gå, ville de inte släppa oss. Det var en mycket stark upplevelse, vi grät när vi lämnade dem och de försvann bort i snörräta led. Det var helt tyst i bilen tillbaka till hotellet och det kändes som om hela resan var värd detta enda besök!”

Under turnén fortsatte den diskussion kring miljöfrågor som påbörjats i Sverige. Den svenska ensemblem möttes av de svåra luftproblemen i Mexico City. Men också av den imponerande framsteg som gjorts: mängder av trädplanteringar har gjorts och biltrafiken har tack vare stränga regleringar halverats på senare år. Under en diskussion om återvinningssystem framkom ett för oss okänt dilemma: ”Alla de fattiga som lever på soptipporna har plötsligt ingen chans att klara sig, när deras ”levebröd” tas ifrån dem.”

De enkäter som genomfördes på olika spelplatser visar att den svenska föreställningen gick hem stort hos barnen. Med något undantag tyckte barnen att deras förväntningar uppfylldes och att *Vinden viskar* var en bra föreställning. Några kommentarer: ”Jättefin, för att den fick oss att skratta och för att det var musik.”, ”Den är mycket rolig och jag tyckte om det stora röda instrumentet (dragspelet).” När barnen efter alla frågor fick lov att fritt tillägga något svarade någon: ”De pratar, men jag förstår inte deras ord, men ändå förstår jag berättelserna.”

Framtid

Projektet Swedish Winds and Mexican Woods har, som framgått, varit mycket lyckat. Totalt har 2 489 personer varav 1 915 barn fått se mexikansk eller svensk barnteater av högsta kvalitet. Båda turnéerna har varit organisatoriskt välplanerade och konstnärligt framgångsrika.

Mellan teatrarna har det växt fram en vänskap som sträcker sig mot framtiden. ”... vi har etablerat en kontakt som vi vet kommer att fortsätta” skriver Masthuggsteatern. ”Vi pratar redan om ett vidare samarbete.”

Johan Franzon
Teatercentrum